

Stand van de gemeente

mei 2023

kerngroep Basismonitor en OIS Groningen

Het voorliggende concept is nog een tussenstand. Dit wordt verder geactualiseerd als onderdeel van de Voorjaarsbrief. Op dat moment zijn alle thema's en wijken en dorpen nader te bekijken in de Basismonitor. Nu zijn daar veelal nog gegevens van vorige jaren en metingen te zien:

Thema's: <https://basismonitor-groningen.nl/standvangroningen>

Wijken en dorpen (nu nog 2020): <https://basismonitor-groningen.nl/kompasvangroningen/>

De voorliggende cijfers en beoordelingen in de Basismonitor zijn afkomstig uit tal van registraties en een aantal enquêtes.

Enquête leefbaarheid 2022

De Enquête leefbaarheid 2022 is de grootste leverancier van de 'subjectieve' gegevens: de mening van de inwoners. In het najaar van 2022 is een groot deel van de volwassen bevolking van de gemeente uitgenodigd deel te nemen aan de Enquête leefbaarheid (ook wel: Wijkenenquête leefbaarheid en veiligheid). Ruim 17.000 inwoners hebben meegewerkt.

In de bijlage treft u een rapportage van deze enquête: de uitkomsten zijn hierin samengevat voor de gemeente als geheel, in 8 fact sheets. Daarnaast verschijnt er een rapportage per wijk over de punten waar de inwoners blij van worden, wat ze als problemen zien en wat ze meegeven in het opmerkingenveld. Beide worden binnenkort gepubliceerd.

Verder worden de uitkomsten opgenomen in de wijkcompassen 2022 (deze zijn nog in wording).

De belangrijkste (verwachte) ontwikkelingen

1. Sterke toename 75-plussers verwacht: van 15.000 naar 26.000 in 2042
2. Energiecrisis werkt door in rondkomen en kwaliteit van leven
3. Economie: meer banen én meer vacatures
4. Groei huurwoningen vrije markt afgenomen. In 2023 nam dit aantal toe met ruim 900. In de voorgaande jaren lag de toename telkens rond de 2.000.
5. Wijken verschillen in problemen: armoede en veiligheid in noordelijke wijken, overlast in Hoogkerk, Hoornsemeer, Vinkhuizen, Binnenstad en andere centrale wijken. In de overige wijken en dorpen is verkeersveiligheid het meest genoemd.

Sterke toename van 75-plussers verwacht

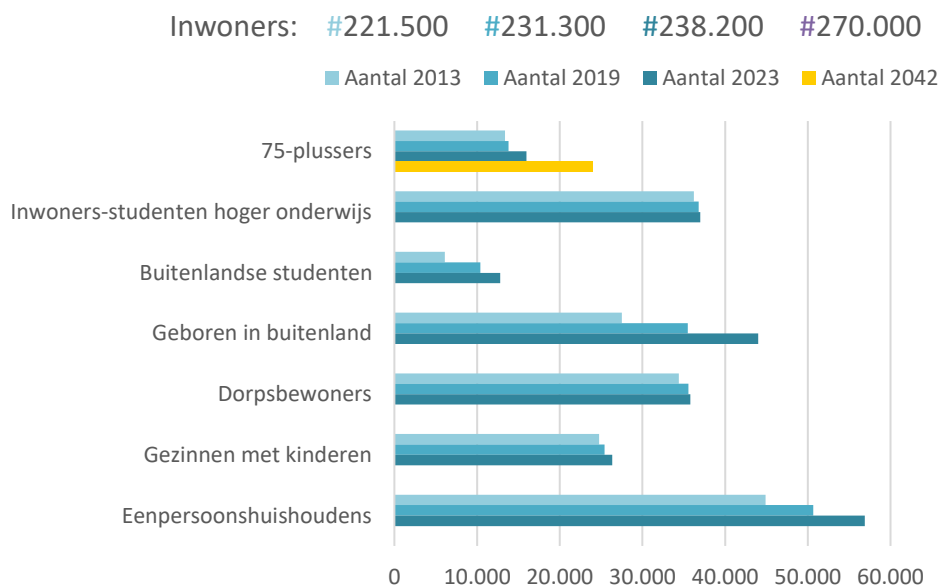
Op 1 januari 2023 woonden er 238.200 personen in de gemeente. Dit is een toename van bijna 3.300 in 2022, door een bescheiden natuurlijke aanwas maar grotendeels door verhuizingen. De berekende prognose van de bevolking, uitgaande van de huidige en verwachte hoge woningbouwproductie-cijfers, laat tot 2042 een groei zien van 16 procent tot ruim 273.000 inwoners. Groningen is de zesde gemeente van het land en groeit dus hard door. De groep 75-plussers neemt naar verwachting zeer sterk toe, van ruim 15.000 tot ruim 26.000. De grote groep babyboomers bereikt momenteel deze leeftijd. We zien dus dat de vergrijzing de komende jaren steeds meer merkbaar gaat worden.

Een groot deel van de inwoners is student en er studeren hier nog meer: 65.000 studenten aan universiteit of hbo-instelling in studiejaar 2022-23. Daarvan wonen bijna 37.000 studenten in de gemeente. Dit betekent dat ongeveer 1 op de 6 inwoners student is. De aantallen zijn iets kleiner dan in het voorgaande studiejaar.

De toename van 75-plussers en de vele studenten in de gemeente hebben consequenties voor bijvoorbeeld de woningmarkt, de zorg, en het gezondheidsbeleid.

Het aantal studenten uit het buitenland neemt nog altijd toe, tot tegen de 13.000 in studiejaar 2022-23. Van de inwoners zijn er 44.000 in het buitenland geboren. In 2022 zijn er 1.000 mensen uit Oekraïne in de gemeente komen wonen. Er waren er al zo'n 400.

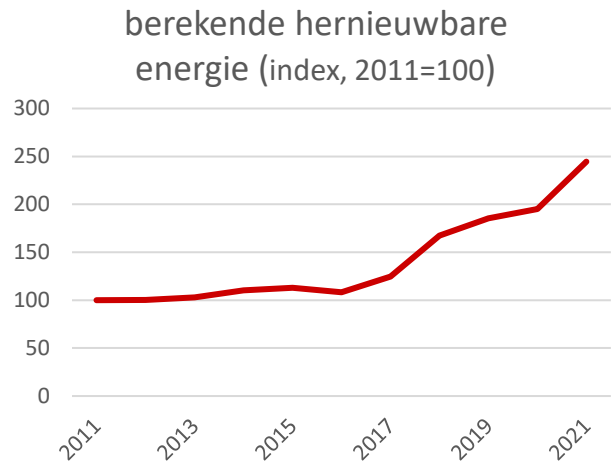
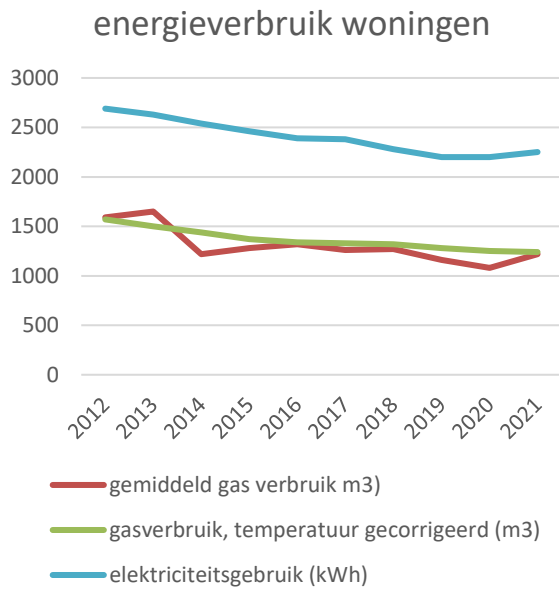
Bijna 36.000 inwoners wonen in een van de dorpen die de gemeente telt, waarvan de helft in Haren.

Hulp en zorg voor Stadgers dichterbij dan voor dorpsbewoners

Een ruime meerderheid van de inwoners (84%) is tevreden over de aanwezigheid van medische zorg in de buurt, zoals een huisarts, apotheek, tandarts of fysiotherapeut. Daarnaast is twee derde van de inwoners tevreden over de aanwezigheid van instanties voor ondersteuning en zorg, zoals WIJ Groningen. Stadgers zijn hierover meer tevreden over dan dorpsbewoners en inwoners in buitenwijken.

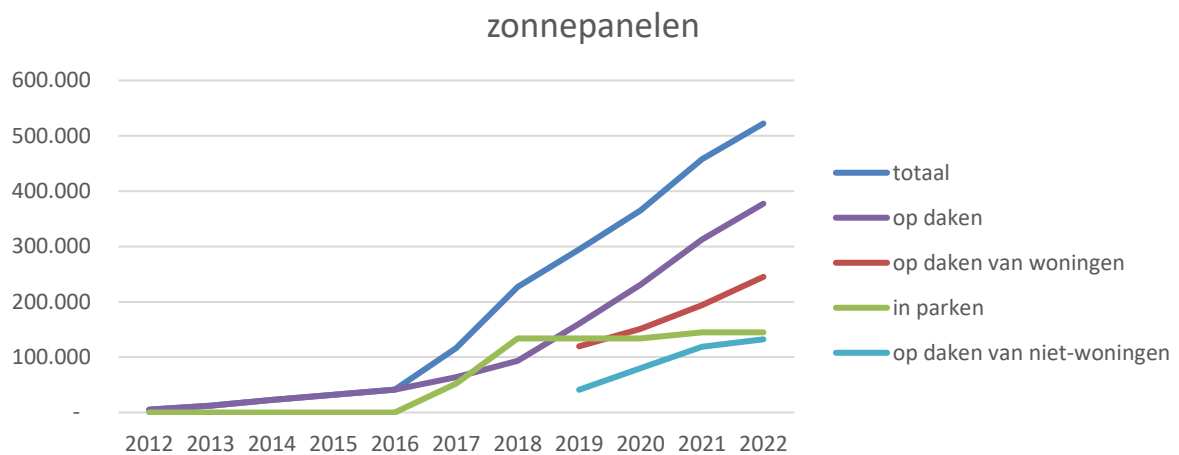
Uit de Enquête leefbaarheid komt verder naar voren dat veel jonge inwoners zich vaak eenzaam voelen: 41% van de jongeren geeft dit aan. Dit geldt zowel voor studenten als voor niet-studenten.

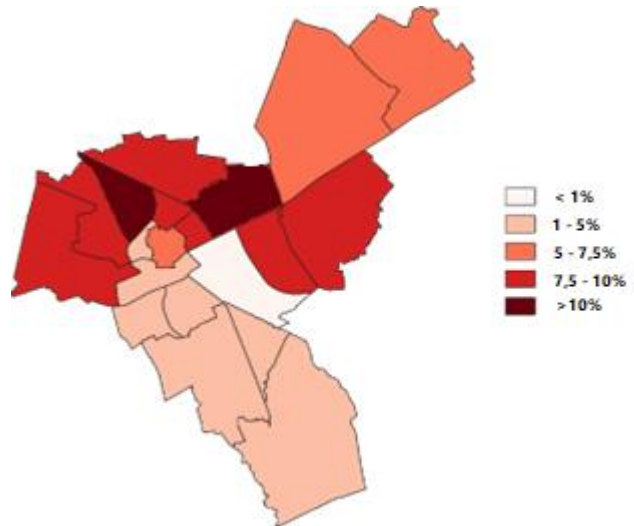
Energiecrisis werkt door in rondkomen en kwaliteit van leven

Het verbruik van energie in de gemeente neemt langzaam af, terwijl het gebruik van hernieuwbare energie toeneemt.

Elektriciteit en warmte komen vaker uit duurzame bronnen. Het aantal zonnepanelen in de gemeente groeit gestaag. In het voorjaar van 2022 lagen er 522.000 panelen in de gemeente; bijna 75% op daken, bijna 50% op daken van woningen.

Kaartje Het CBS en TNO berekenden dat het deel van de huishoudens dat (in 2019) te maken heeft met energiearmoede met ruim 12% het hoogst is in Noordwest (Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk) gevolgd door de andere noordelijke wijken. In deze berekening gaat het om een laag inkomen in combinatie met hoge energiekosten óf een woning met een lage energetische waarde (bijvoorbeeld slecht geïsoleerd).

Uit de Enquête leefbaarheid blijkt dat de inwoners kritischer zijn geworden op de warmte-isolatie van hun woning. Ook zien we een toename van het aantal inwoners dat moeite heeft met rondkomen: van 9 naar 15%.

In 2021¹ leeft 11,8 % van de huishoudens in de gemeente Groningen rond het sociaal minimum (110%), landelijk is dit 6,8 %. Het gaat daarbij ook om ongeveer 2.900 minderjarige kinderen. Nog altijd is de grootste risicofactor bij opgroeien een slechte financiële situatie van het gezin.

Uit eerder onderzoek weten we dat armoede niet alleen een kwestie van geld is. Bij mensen met weinig geld zien we bijvoorbeeld meer eenzaamheid, en minder geluksgevoelens, minder ervaren gezondheid en minder mensen op wie ze kunnen terugvallen als het tegenzit. Hoe langer de armoedesituatie duurt hoe groter deze verschillen worden.

Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering (participatiewet) daalt al tweeënhalf jaar en ligt inmiddels op 9.000.

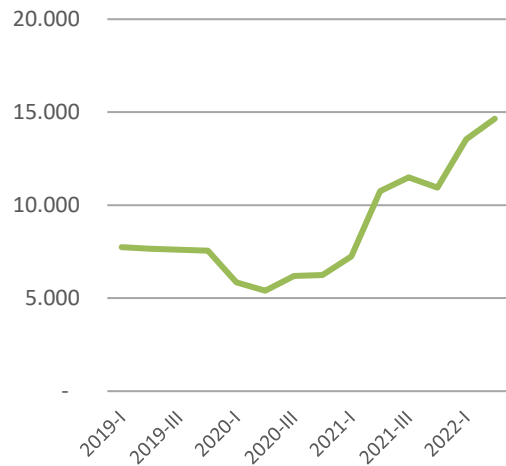
¹ Inkomensstatistieken over 2022 zijn nog niet beschikbaar.

Economie: meer banen en meer vacatures

De werkgelegenheid in de gemeente nam in twee jaar tijd toe van 157.000 tot bijna 170.000 banen in 2022; een groei van ruim 8,1%. Het aantal vestigingen groeide ook, met 1.300 tot ruim 25.000. De groei zit hem in vestigingen waar één persoon werkt. Dit aantal is met 18.500 groter dan het aantal banen bij het UMCG, dat met afstand de grootste werkgever in de gemeente is (14.000 banen).

In dezelfde twee jaar verdrievoudigde het aantal openstaande vacatures bijna: van 5.400 tot 14.700. Het gevraagde onderwijsniveau is bij twee derde van deze vacatures een MBO-niveau. Het aantal deelnemers aan MBO-onderwijs vertoont sinds 2014 een lichte, maar continue stijging tot 21.500 in 2021. De stijging zit hem met name in deelnemers van 23 jaar en ouder.

Openstaande vacatures
arbeidsmarktregio Groningen

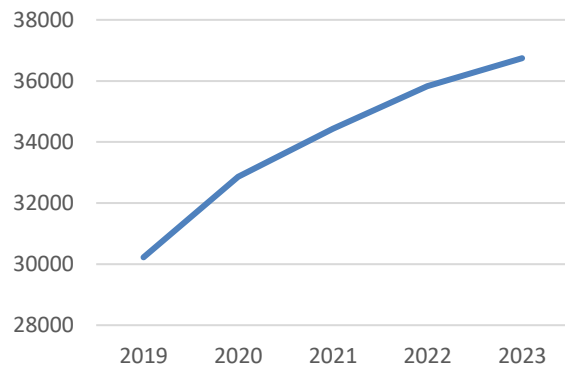

Groei huurwoningen vrije markt afgenomen

Op 1 januari 2023 staan er 121.000 woningen in de gemeente. Hiervan zijn ruim 46.000 koopwoningen en ongeveer 37.000 in bezit van een woningcorporatie. Beide aantallen zijn in 2022 licht toegenomen (+200 en +340).

Het aantal overige huurwoningen² is in vier jaar tijd toegenomen met 6.500 tot 36.700 op 1 januari 2023. Wel zien we dat de toename in 2022 lager was als in de jaren daarvoor.

aantal overige huurwoningen

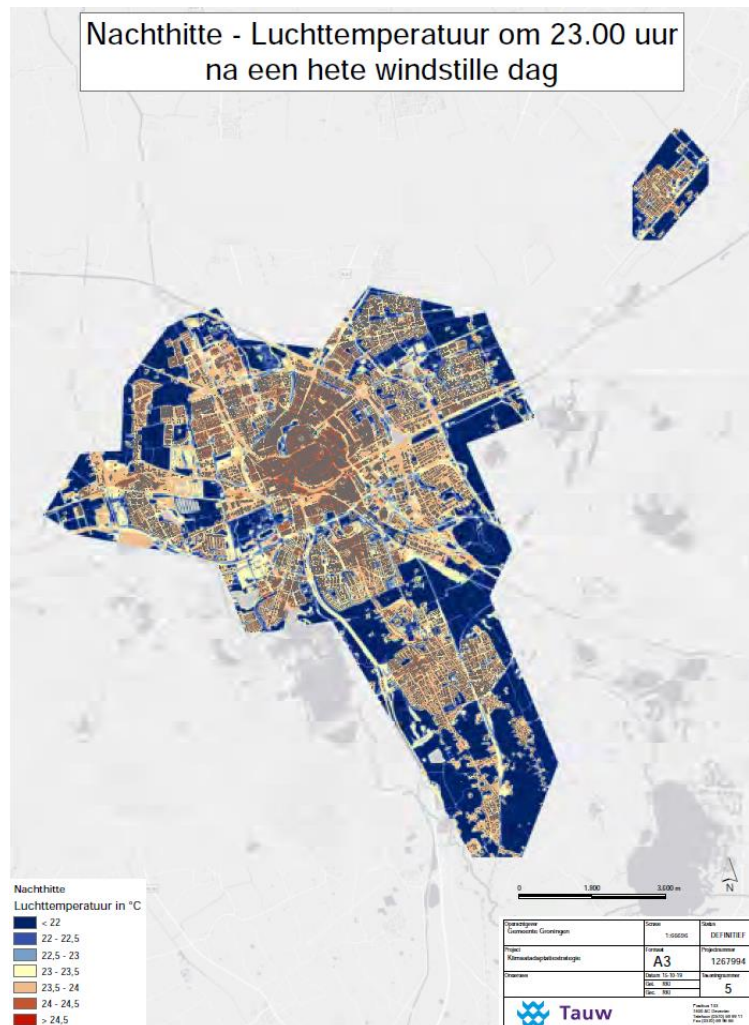
Afgelopen jaar zijn 1.900 woningen bij gekomen, waarvan 1.660 nieuwe woningen. Het aantal opgeleverde sociale huurwoningen is 410 en er zijn 270 eenheden voor jongeren opgeleverd. De plannen voor nieuwbouw zijn gericht op ongeveer 2.000 nieuwe woningen per jaar tot 2032.

² Gemeten via WOZ-gegevens. Het zijn alle woningen waar de eigenaar niet is ingeschreven op het adres en geen woningcorporatie is, zoals huurwoningen van institutionele beleggers, verhuur door particulieren en woningen die ouders voor hun kinderen hebben gekocht.

Plekken voor verkoeling niet overal voldoende te vinden

In de Enquête leefbaarheid melden toenemende percentages wijkbewoners moeite te hebben om verkoeling te vinden bij warm weer. Vooral inwoners in Binnenstad, De Hoogte en Oosterpoort vinden dat er onvoldoende plekken voor verkoeling zijn te vinden in hun buurt.

Kaartje Tauw meet in de buitenlucht hoge temperaturen na een warme windstille dag in de binnenstad en een aantal wijken dicht daaromheen.

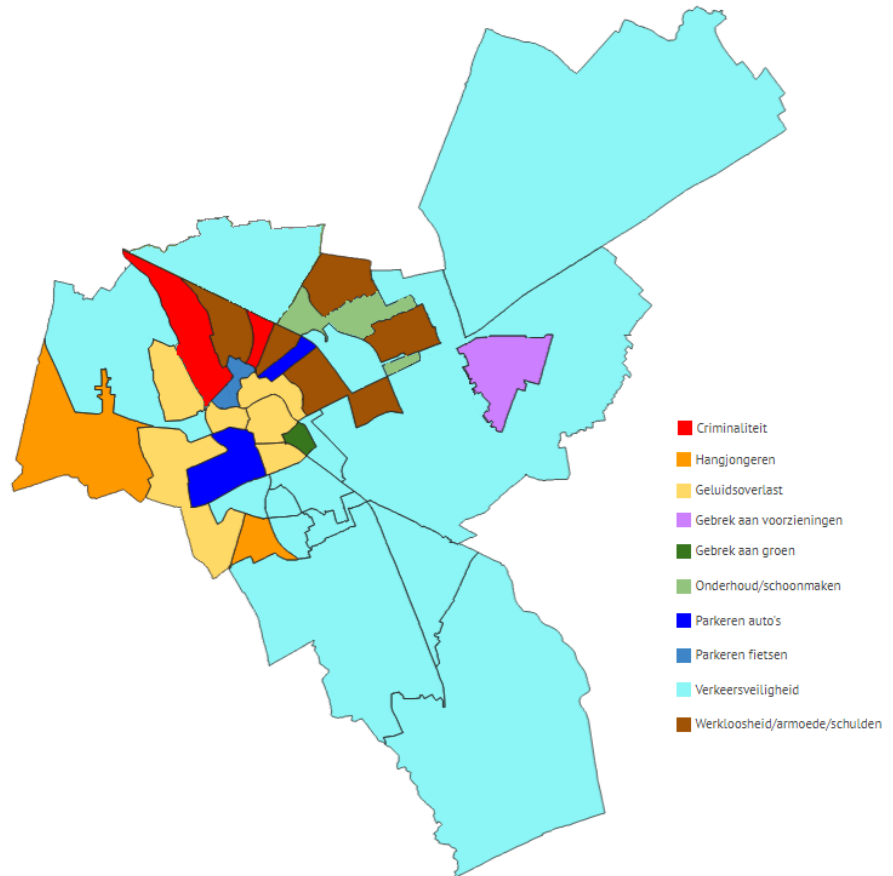
Tevredenheid onderhoud stabiel

De tevredenheid met het onderhoud van de openbare ruimte is stabiel gebleven. Op wijkniveau zien we dat met name in De Wijert-zuid/Villabuurt en Lewenborg inwoners meer tevreden zijn met het onderhoud van de openbare ruimte. Daartegenover zien we in Vinkhuizen een verdere afname van de tevredenheid met het onderhoud, vooral van wegen, fietspaden en trottoirs. Inwoners ervaren iets meer verloedering: vernielingen, rommel op straat en bekladding van muren/gebouwen zijn licht toegenomen.

Wijken verschillen in belangrijkste problemen

Inwoners geven aan dat zij in een prettige buurt wonen. Ze beoordelen hun buurt gemiddeld met een 7,8. De Hoogte scoort met een 6,9 het laagst, maar laat ook de grootste stijging zien van alle wijken: in 2020 was het nog een 6,4.

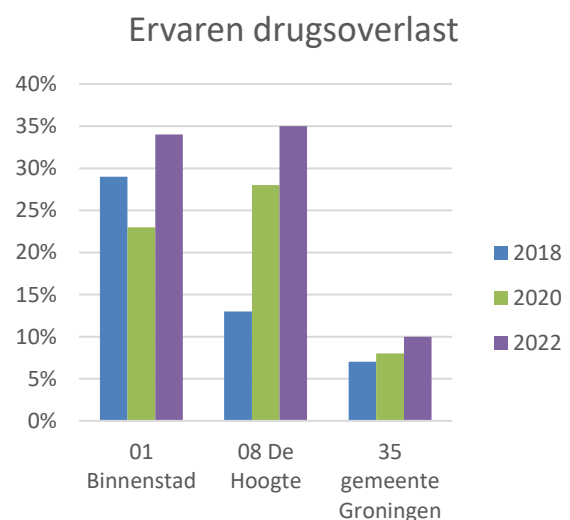
Kaartje De problemen die inwoners de belangrijkste vinden in hun buurt laten duidelijke verschillen zien tussen de wijken en dorpen. In de noordelijke wijken zijn dat meestal criminaliteit en werkloosheid/armoede/schulden. In Hoogkerk en Hoornsemeer worden hangjongeren het vaakst genoemd. Geluidsoverlast is het meest genoemde probleem in de Binnenstad en de wijken daar omheen, waar veel studenten wonen, en ook in Vinkhuizen. In de meeste andere wijken en de dorpen staat de verkeersveiligheid bovenaan.

Verdere toename drugsoverlast in Binnenstad en De Hoogte

De gevoelens van onveiligheid in de gemeente zijn de laatste vier jaar constant gebleven op 19%. Tussen de wijken zijn wel verschillen zichtbaar. In de Binnenstad is het gevoel van onveiligheid het hoogst. In de wijken De Hoogte, Selwerd en Vinkhuizen zijn de gevoelens van onveiligheid ook hoog.

Het percentage inwoners dat drugsoverlast ervaart is gestegen van 8% naar 10%. De Binnenstad en De Hoogte zijn negatieve uitschieters: daar ligt het percentage ervaren drugsoverlast aanmerkelijk hoger, met zo'n 35%. In de Binnenstad en Selwerd zien we een flinke toename van het deel van de inwoners dat het gevoel heeft dat geweld vaak voorkomt in de buurt.

Bij de aangiftes bij de politie valt vooral op dat er (weer) meer fietsen worden gestolen sinds 2020; van 1400 naar 2200. Andere vermogensdelicten namen lichter toe in 2022, net als aangiften van mishandeling.

Sinds 2018 zien we in de Enquête leefbaarheid een toename in de overlast die inwoners ervaren van geluid, jongeren en omwonenden. Dit beeld is zichtbaar in nagenoeg alle wijken en dorpen. In de registratie van de politie zien we in 2022 juist een sterke afname van meldingen van geluidsoverlast.

Boa's signaleerden in 2022 meer dan eerder overlast rond afval (dumpen, onjuist aanbieden, zwerfvuil).

Tevredenheid en ontevredenheid rond verkeer

Op een gemiddelde werkdag reizen er 72.000 mensen naar de gemeente Groningen om te werken, leren of vrije tijd te besteden. Omgekeerd gaan er 33.000 inwoners de gemeente uit.

Over de aanwezigheid van openbaar vervoer is ruim driekwart van de inwoners tevreden, al zien we daar wel een flinke daling, met name in De Hoogte en Selwerd. Ook scoren we ten opzichte van Nederland en andere gemeenten goed op het thema fiets(en), dit komt onder meer door de korte rijafstanden, Groningen is een compacte stad. Ongeveer 50% van de verplaatsingen voor afstanden tot 7,5 kilometer in de gemeente gaat op de fiets.

De tevredenheid over parkeermogelijkheden voor auto's is in een aantal wijken/dorpen sterk afgenomen tussen herfst 2020 en herfst 2022: Vinkhuizen, Selwerd, De Hoogte, Corpus den Hoorn, De Wijert, De Wijert-zuid/Villabuurt en Ten Boer.

De inwoners van Corpus den Hoorn zijn een stuk minder tevreden dan eerder over de verkeersveiligheid in de wijk. In De Wijert-zuid/Villabuurt is de tevredenheid hierover juist toegenomen.